

IP OFFICE

Український національний офіс
інтелектуальної власності та інновацій

РЕЗЮМЕ РІШЕННЯ СУДУ ЄС

В ОБ'ЄДНАНИХ СПРАВАХ
C-775/21 ТА C-826/21
ВІД 20 КВІТНЯ 2023 РОКУ
(BLUE AIR AVIATION SA)

ПИТАННЯ, ЯКІ СТАВИЛИСЬ ЩОДО ТЛУМАЧЕННЯ ДИРЕКТИВИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ І РАДИ 2001/29/ЄС ВІД 22 ТРАВНЯ 2001 РОКУ ПРО ГАРМОНІЗАЦІЮ ОКРЕМИХ АСПЕКТІВ АВТОРСЬКОГО ПРАВА І СУМІЖНИХ ПРАВ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ СУСПІЛЬСТВІ:

• У СПРАВІ C-775/21:

(1) Чи слід тлумачити статтю 3(1) Директиви 2001/29/ЄС ... як таку, що трансляція всередині комерційного повітряного судна, зайнятого пасажирами, музичного твору або фрагмента музичного твору під час зльоту, посадки або в будь-який час під час польоту через систему гучномовного зв'язку повітряного судна є доведенням до загального відома публіки у значенні цього положення, зокрема (але не виключно) враховуючи критерій, пов'язаний з метою отримання прибутку від такого поширення?

Якщо відповідь на перше питання позитивна:

(2) Чи є наявність на борту повітряного судна адресної системи, що вимагається законодавством про безпеку повітряного руху, достатньою підставою для створення спростовуваної презумпції щодо доведення до загального відома публіки музичних творів на борту цього повітряного судна?

Якщо відповідь на це питання негативна:

(3) Чи є наявність на борту повітряного судна адресної системи, що вимагається законодавством про безпеку повітряного руху, і програмного забезпечення, яке дозволяє поширювати фонограми (що містять охоронювані музичні твори) через таку систему,

достатньою підставою для створення спростовуваної презумпції щодо доведення до загального відома публіки музичних творів на борту цього повітряного судна?

• У СПРАВІ C-826/21:

(1) Чи здійснює залізничний перевізник, який використовує вагони поїздів, в яких встановлені звукові системи, призначені для поширення інформації пасажиром, доведення до загального відома публіки в розумінні статті 3 Директиви 2001/29/ЄС ...?

(2) Чи перешкоджає стаття 3 Директиви 2001/29/ЄС ... національному законодавству, яке встановлює спростовувану презумпцію доведення до загального відома публіки на основі наявності звукових систем, якщо присутність таких звукових систем вимагається іншими положеннями законодавства, що регулюють діяльність перевізника?

ОБСТАВИНИ СПРАВИ

Справа C-775/21 стосувалась первісного позову UCMR - ADA - організації колективного управління, яка управляє музичними авторськими правами.

2 березня 2018 року ця організація подала позов до Tribunalul București (Регіональний суд, Бухарест, Румунія) проти авіатранспортної компанії Blue Air, вимагаючи виплати винагороди, яка ще не виплачена, та штрафних санкцій за доведення до загального відома публіки музичних творів на борту літаків, що

управляються компанією Blue Air, на які Blue Air не отримала ліцензію.

Компанія Blue Air заявила, що вона експлуатує 28 літаків і що, хоча вона має програмне забезпечення, необхідне для сповіщення музичних творів у 22 з цих 28 літаків, після отримання необхідної ліцензії вона здійснила доведення до загального відома публіки лише один музичний твір як фонову музику в 14 з цих літаків.

Після таких роз'яснень UCMR – ADA розширила свої вимоги щодо виплати, вважаючи, що наявність звукових систем приблизно у 22 літаках обґрунтовує висновок про те, що охоронювані твори доводились до загального відома публіки у всіх літаках флоту Blue Air.

Рішенням від 8 квітня 2019 року позов UCMR – ADA було задоволено. По суті, Tribunalul București (Регіональний суд, Бухарест) постановив, що той факт, що Blue Air обладнала транспортні засоби, які вона експлуатує, пристроями, що дозволяють доводити до загального відома публіки музичні твори, як фонову музику, породжує спростовувану презумпцію використання таких творів.

Blue Air оскаржила це рішення в Curtea de Apel București (Апеляційний суд, Бухарест, Румунія), який є судом, що звертається, стверджуючи, серед іншого, що вона не поширювала фонову музику на борту літака, яким вона керує, на яку не було отримано жодної ліцензії, і що лише існування фізичних засобів не є доведенням до загального відома публіки музичних творів. Вона додала, що, сповіщаючи фонову музику, вона не переслідувала жодних комерційних мотивів. Також, вона заявила, що звукові системи у літаках існують з міркувань безпеки, щоб забезпечити комунікацію між членами екіпажу та комунікацію між екіпажем і пасажирями.

33 Суд, що звертається, зазначає, що питання про те, чи є, з огляду на

відсутність комерційної мети, поширення музичного твору як фонові музики становить доведення до загального відома публіки в розумінні статті 3 Директиви 2001/29, не позбавлене невизначеності. Крім того, якщо на це питання дається позитивна відповідь, суд, що звертається, підіймає питання про стандарт доказування, необхідний у зв'язку з цим.

За таких обставин Curtea de Apel București (Апеляційний суд, Бухарест) вирішив призупинити провадження у справі та передати на розгляд Суду справедливості для ухвалення попереднього рішення наведені вище питання.

Справа C-826/21 стосувалась первісного позову UPFR – це організація колективного управління суміжними правами виробників фонограм.

2 грудня 2013 року ця організація подала позов проти CFR, залізничної транспортної компанії, вимагаючи виплати винагороди, яка ще не виплачена, та штрафних санкцій за доведення до загального відома публіки музичних творів на борту пасажирських вагонів, що управляються CFR.

Цей позов був відхилений Tribunalul București (Регіональний суд, Бухарест), який постановив, що, хоча просте встановлення звукової системи, яка технічно забезпечує публічний доступ до звукозапису, є доведенням до загального відома публіки музичних творів, не було доведено, що поїзди, які експлуатуються, були обладнані такою системою.

UPFR подала апеляцію на це рішення до Curtea de Apel București (Апеляційний суд, Бухарест), який є судом першої інстанції.

Суд, що звертається, зазначає, що відповідно до національної судової практики більшість рішень підтримують позицію, що наявність

звукових систем у вагоні поїзда є доведенням до загального відома публіки музичних творів. Однак, суд, що звертається, не має впевненості в цьому.

За цих обставин Curtea de Apel București (Апеляційний суд, Бухарест) вирішив призупинити провадження у справі та передати на розгляд Суду справедливості для ухвалення попереднього рішення наведені вище питання.

РОЗГЛЯД СПРАВИ

У контексті першого питання Суд визначає чи слід тлумачити статтю 3(1) Директиви 2001/29 як таку, що сповіщення в пасажирському транспорті музичного твору як фонової музики є доведенням до загального відома публіки в розумінні цього положення.

Суд наголосив, що автори мають право, яке є превентивним за своєю природою і яке дозволяє їм втручатись між можливими користувачами їхніх творів та доведенням до загального відома публіки, яке такі користувачі можуть планувати здійснити, з метою заборонити таке поширення.

Аналізуючи поняття "доведення до загального відома публіки" Суд нагадав, що таке поняття включає два кумулятивні критерії, а саме акт поширення твору та поширення такого твору публіці, що вимагає індивідуальної оцінки. Також важливо, щоб доведення до загального відома публіки, у розумінні статті 3(1) Директиви 2001/29, мало прибутковий характер.

Для такої оцінки необхідно враховувати кілька додаткових критеріїв, зокрема, значення користувача та навмисний характер його втручання. Також, для того, щоб бути класифікованим до категорії "доведення до загального відома публіки", охоронювані твори також повинні бути фактично поширені публіці.

Суд зазначив, що поняття "публіка" стосується невизначеної кількості потенційних отримувачів і передбачає, крім того, досить велику кількість людей.

У даній справі, по-перше, очевидно, що сповіщення в пасажирському транспорті музичного твору як фонові музики оператором такого транспортного засобу є актом поширення для цілей статті 3(1) Директиви 2001/29, оскільки при цьому оператор втручається, з повним усвідомленням наслідків своєї поведінки, щоб надати своїм клієнтам доступ до охоронюваного твору, зокрема, якщо за відсутності такого втручання ці клієнти в принципі не змогли б прослуховувати твір, переданий в ефір. По-друге, музичний твір такого роду фактично поширюється публіці.

З огляду на вищевикладені міркування, Суд визначив, що статтю 3(1) Директиви 2001/29 слід тлумачити як таку, що сповіщення в пасажирському транспорті музичного твору як фонові музики є доведенням до загального відома публіки в розумінні цього положення.

У другому та третьому питанні у справі C-775/21 і першому питанні у справі C-826/21 Суд досліджував чи слід тлумачити статтю 3(1) Директиви 2001/29 та статтю 8(2) Директиви 2006/115 як таку, що встановлення на борту транспортного засобу звукового обладнання та, у відповідних випадках, програмного забезпечення, яке дозволяє сповіщати фонову музику, є доведенням до загального відома публіки у розумінні цих положень.

Аналізуючи статтю 3(1) Директиви 2001/29 та статтю 8(2) Директиви 2006/115, Суд зазначив, що законодавство держав-членів повинно забезпечити виплату користувачем єдиної справедливої винагороди, якщо фонограма, опублікована з комерційною метою, або відтворення такої фонограми використовується для сповіщення за

допомогою бездротових засобів або для будь-якого доведення до загального відома публіки та також забезпечити розподіл цієї винагороди між відповідними виконавцями і виробниками фонограм.

По-друге, поняття "доведення до загального відома публіки", дійсно слід розуміти в широкому сенсі, що охоплює будь-яке доведення до загального відома публіки, що не присутня в місці, де відбувається поширення, і, таким чином, будь-яку таку трансляцію або ретрансляцію твору публіці засобами дротової або бездротової передачі, у тому числі засобами мовлення.

По-третє, якщо сам факт використання звукового обладнання та, у відповідних випадках, програмного забезпечення, необхідного для того, щоб публіка могла прослуховувати твір, автоматично призводить до втручання оператора цієї системи, що класифікується як "акт поширення", то будь-яке "надання фізичних засобів для забезпечення або здійснення поширення", в тому числі, якщо наявність таких засобів вимагається національним законодавством у сфері діяльності оператора транспорту, становитиме такий акт, який, однак, прямо виключається пунктом 27 Директиви 2001/29.

Відповідно до таких міркувань Суд визнав, що факт наявності на борту транспортного засобу звукового обладнання та, у відповідних випадках, програмного забезпечення, що дозволяє сповіщати фонову музику, не є актом поширення для цілей статті 3(1) Директиви 2001/29 та статті 8(2) Директиви 2006/115, оскільки йдеться лише про надання фізичних засобів для забезпечення або здійснення поширення.

У другому питанні у справі C-826/21 Суд розмірковує чи слід тлумачити статтю 8(2) Директиви 2006/115 як таку, що перешкоджає національному законодавству, як його тлумачать національні суди, яке встановлює спростовувану презумпцію того, що музичні твори доводяться до загального відома публіки через наявність звукових систем у транспортних засобах.

Суд постановив, що прийняття пропозиції про те, що держава-член може надати ширшу охорону суб'єктам авторських прав, встановивши, що поняття "доведення до загального відома публіки" також включає в себе інші види діяльності, ніж ті, що згадуються в статті 3(1) Директиви 2001/29, матиме наслідком створення законодавчих відмінностей і, таким чином, для третіх сторін – правової невизначеності.

Тобто, статтю 3(1) Директиви 2001/29 слід тлумачити як таку, що перешкоджає державі-члену надавати ширшу охорону суб'єктам авторських прав, встановлюючи, що поняття доведення до загального відома публіки охоплює ширший спектр видів діяльності, ніж ті, про які йдеться в цьому положенні.

У даній справі з відповіді на перше питання у справі C-826/21 очевидно, що статтю 8(2) Директиви 2006/115 слід тлумачити як таку, що встановлення на борту транспортного засобу звукового обладнання та, у відповідних випадках, програмного забезпечення, яке дозволяє сповіщати фонову музику для пасажирів незалежно від їхньої волі, не є "доведення до загального відома публіки" в розумінні цього положення.

Таким чином, це положення перешкоджає національному законодавству, яке встановлює спростовувану презумпцію того, що через наявність таких звукових систем відбувається доведення до загального відома публіки. Таке законодавство може мати наслідком вимогу виплати винагороди за просте встановлення таких звукових систем, навіть за відсутності будь-якого доведення до загального відома публіки, що суперечить вищезазначеному положенню.

Отже, стаття 3(1) Директиви 2001/29/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 22 травня 2001 року про гармонізацію деяких аспектів авторського права і суміжних прав в інформаційному суспільстві має тлумачитись як така, що сповіщення в пасажирському транспорті музичного твору як фонові музики є доведенням до загального відома публіки в розумінні цього положення.

Стаття 3(1) Директиви 2001/29 та стаття 8(2) Директиви 2006/115/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 12 грудня 2006 року про право на надання в прокат і право на надання в позичку та про деякі суміжні права у сфері інтелектуальної власності повинні тлумачитись як такі, що встановлення на борту транспортного засобу звукового обладнання і, у відповідних випадках, програмного забезпечення, що дозволяє сповіщати фонову музику, не є доведенням до загального відома публіки в розумінні цих положень.

Стаття 8(2) Директиви 2006/115 повинна тлумачитись як така, що перешкоджає національному законодавству, як його тлумачать національні суди, яке встановлює спростовувану презумпцію того, що музичні твори доводяться до загального відома публіки через наявність звукових систем у транспортних засобах.

ЗАСТЕРЕЖЕННЯ:

Проект має на меті поширення інформації про практику Суду ЄС з питань інтелектуальної власності серед зацікавлених фахівців.

Текст перекладу та резюме рішень Суду ЄС з питань інтелектуальної власності розроблено та представлено з інформаційною метою.

Представлена інформація НЕ є офіційною і НЕ рекомендована для використання у експертних дослідженнях.

Переклад та резюме рішень Суду ЄС створені з використанням відкритої інформації, що міститься у інформаційній системі Суду ЄС. (<https://curia.europa.eu>).

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ПРОЄКТ:

Серія: *Рішення Суду ЄС з питань інтелектуальної власності: резюме, неофіційний переклад.*

Про що: *про позиції Суду ЄС у сфері інтелектуальної власності.*

Для кого: *для фахівців з питань інтелектуальної власності.*

Мета: *інформування спільноти про практику Суду ЄС з актуальних питань інтелектуальної власності.*

Координатор: *к.ю.н., доцент Любов Майданик.*

Виконавці: *Юлія Кравченко, Анна Ткачук, Дар'я Дакало.*

Більше резюме Рішень Суду ЄС шукай тут

<https://www.facebook.com/IP.Academy.of.Ukraine>

© УКРНОІВІ, 2023